

Information om att söka tillstånd och samråd om vattenverksamhet

För att få bedriva vattenverksamhet av större omfattning krävs tillstånd från mark- och miljödomstolen. Ett tillstånd ger dig som verksamhetsutövare rätt att utföra åtgärden. Länsstyrelsen kan pröva mindre vattenverksamheter genom en anmälan om vattenverksamhet. Ett beslut i ett anmälningsärende medför inte samma rättigheter som ett tillstånd gör. Med tillståndet följer även villkor som måste uppfyllas för att tillståndet ska kunna tas i anspråk. Ibland kan det även bli fråga om krav på kompensations- och skadeförebyggande åtgärder för att få tillståndet. Bestämmelser om vattenverksamhet finns i 11 kapitlet miljöbalken och i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Längst bak i detta dokument finns ett processschema som visar hur det går till att söka tillstånd.

En tillståndprocess börjar med samråd

Innan tillståndsansökan kan lämnas in till domstolen ska du som verksamhetsutövare genomföra ett samråd där verksamhetens påverkan på enskilda och allmänna intressen ska belysas. Detta samråd ska omfatta verksamhetens lokalisering, omfattning, utformning, och miljöpåverkan. Samråd ska hållas för att berörda ska få en möjlighet att diskutera hur verksamheten kommer att påverka deras intressen. Vid samrådet får du som verksamhetsutövare in synpunkter i ett tidigt skede vilket ger dig möjlighet att eventuellt anpassa verksamheten och ökar möjligheten att få en komplett ansökan vilket minskar handläggningstiden i domstol.

För att kunna samråda om verksamheten ska först ett skriftligt samrådsunderlag tas fram som beskriver verksamheten, läs mer i avsnittet *Innehåll i samrådsunderlaget*. Du ska där även redovisa en bedömning av vilken miljöpåverkan verksamheten medför. Tänk på att denna miljöbedömning ska bygga på kunskap och undersökningar som ska leda fram till slutsatsen, och inte bara bestå av ett påstående. Det är vanligt att man behöver ta hjälp av någon sakkunnig expert för att göra de utredningar som behövs för miljöbedömningen. De samråd som genomförs ska dokumenteras av verksamhetsutövaren.

Undersökningssamråd

Vid ett undersökningssamråd utreds frågan om verksamheten utgör en betydande miljöpåverkan samt det innehåll som miljökonsekvensbeskrivningen bör ha. Hur samrådet ska genomföras framgår av

6 kapitlet 23-25 §§ miljöbalken. Undersökningssamråd ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten. Ofta hålls samråd med länsstyrelsen före man samråder med övriga. Särskilt berörda av verksamheten kan vara fastighetsägare till angränsande fastigheter både på land och i vattenområdet, närboende, fiskerättsinnehavare, kraftverksägare, båtklubbar, fiskevårdsområdesföreningar, industrier, naturvårdsföreningar och andra verksamheter som kan beröras av vattenverksamheten. Vid ett undersökningssamråd finns inget krav på att samråda med berörd kommun, detta kan dock vara bra då de ofta har lokalkunskap som är bra att få in i ett tidigt skede inför den fortsatta tillståndprocessen. Enskilda som är särskilt berörda bör informeras skriftligen om samrådet. Vid ett samråd är det viktigt att ge alla möjlighet att lämna synpunkter. Det finns dock inga krav på att fysiska samrådsmöten ska hållas även om detta kan underlätta för att svara på frågor och förklara den planerade verksamheten.

När samrådet är avslutat ska en samrådsredogörelse lämnas till länsstyrelsen. I samrådsredogörelsen ska det framgå hur samrådet har gått till, vilka som bjudits in och vad som framkommit. Länsstyrelsen ska därefter, inom 60 dagar, fatta ett beslut om verksamheten utgör en betydande eller inte betydande miljöpåverkan. De saker länsstyrelsen tar hänsyn till i beslutet om betydande miljöpåverkan framgår i 10-13 §§ miljöbedömningsförordningen. Länsstyrelsens beslut om betydande eller inte betydande miljöpåverkan går inte att överklaga.

Om länsstyrelsen beslutar att verksamheten utgör en betydande miljöpåverkan ska ett avgränsningssamråd hållas, se mer i nästa avsnitt. Om verksamheten däremot inte utgör en betydande miljöpåverkan ska du ta fram en liten miljökonsekvensbeskrivning som innehåller de uppgifter som behövs för att bedöma de väsentliga miljöeffekter som verksamheten kan förväntas att ge, se 6 kapitlet 47 § miljöbalken.

Avgränsningssamråd

Om du som verksamhetsutövare bedömer att din verksamhet medför en betydande miljöpåverkan kan du direkt genomföra ett kombinerat undersöknings och avgränsningssamråd. Det finns även vissa verksamheter som automatiskt innebär en betydande miljöpåverkan till exempel vattenkraft och som också direkt ska hålla ett avgränsningssamråd, vilka dessa verksamheter är framgår i 6 § miljöbedömningsförordningen. Syftet med avgränsningssamrådet är att samråda om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan tänkas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Avgränsningssamrådet ska hållas med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksam-

heten, samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden. Allmänheten informeras lämpligen om samrådet genom en ortstidning. Länsstyrelsens roll i avgränsningssamrådet är att verka för att innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen får den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för tillståndsprövningen. Det är dock mark- och miljödomstolen som bedömer om ansökan är komplett.

När verksamheten utgör en betydande miljöpåverkan ska en fullständig miljökonsekvensbeskrivning tas fram. Det innehåll miljökonsekvensbeskrivningen ska ha framgår i 6 kapitlet 35-37 §§ miljöbalken.

Ansökan till mark- och miljödomstolen

När samrådet är avslutat ska tillståndsansökan och miljökonsekvensbeskrivningen färdigställas. Tänk noga igenom vad du vill ha tillstånd för och formulera det i ansökningstexten i form av yrkanden. Ge även förslag på villkor för verksamheten. Det ska vara tydligt, precist och möjligt att kontrollera om det uppfylls. Vad ansökan ska innehålla framgår i 22 kapitlet miljöbalken. Till ansökan ska samrådsredogörelsen och länsstyrelsens beslut om miljöpåverkan bifogas. Se till att bemöta de synpunkter som lämnats i samrådet, annars finns det risk för att ansökan behöver kompletteras och att tillståndprocessen drar ut på tiden.

Ansökan ska lämnas in till mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Domstolen kommer först bedöma om ansökan behöver kompletteras på något sätt. När ansökan är komplett kungörs ansökan i en ortstidning för att berörda och allmänhet ska kunna ta del av det som planeras och få möjlighet att lämna synpunkter under remisstiden. Länsstyrelsen företräder de allmänna intressena och får också yttra sig i målet. De yttranden som kommer in till domstolen får du som sökande bemöta och det kan ibland bli skriftväxling fram och tillbaka flera gånger. När remisstiden är över håller domstolen en huvudförhandling i målet, vanligen hålls då också en syn på platsen för verksamheten. Ibland avgörs målet endast på handlingarna.

Ansökan om tillstånd resulterar in en dom där det framgår om verksamheten får bedrivas eller inte, samt vilka villkor som gäller för tillståndet. Domen kan överklagas till Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) av dig eller andra som är berörda. Sista datum för att överklaga framgår av domen.

Samråd med länsstyrelsen

Samråd med länsstyrelsen kostar inget. Innan en tid för ett samrådsmöte bestäms vill länsstyrelsen först ta del av det skriftliga samrådsunderlaget. Detta för att länsstyrelsen ska få möjlighet att granska underlaget för att se att det är tillräckligt för ett givande samrådsmöte för alla parter. Om underlaget är tillräckligt bestäms en tid för

samrådsmöte, i normalfallet tidigast 3 veckor efter det att handlingarna har inkommit till länsstyrelsen och längre om det finns kompletteringsbehov. Inför samrådsmötet förbereder sig länsstyrelsen genom att ta fram information om de intressen som länsstyrelsen känner till (t.ex. naturvård-, fiske- och kulturmiljö).

Det är verksamhetsutövaren som har ansvar för innehållet på samrådet och även att dokumentera vad som framförs vid samrådet. Länsstyrelsen ska vid ett utredningssamråd säkerställa att det finns tillräcklig med information för att bedöma om verksamheten har en betydande miljöpåverkan. Vid samrådet kommer länsstyrelsen även lämna synpunkter för att miljökonsekvensbeskrivningen och tillståndsansökan ska få den inriktning och omfattning som behövs utifrån verksamhetens miljöpåverkan och för tillståndsprövningen. Det är dock domstolen som i slutändan avgör om ansökan är komplett.

Innehåll i samrådsunderlaget

Samrådsunderlagets innehåll ska anpassas till den verksamhet som ska bedrivas. Det är ingen skillnad i krav på underlaget om det är ett undersöknings- eller avgränsningssamråd. Det är viktigt att det utifrån samrådsunderlaget går att bedöma om verksamheten har en betydande miljöpåverkan, vilka frågor som är de viktigaste för ansökan och vad som ska utredas vidare i miljökonsekvensbeskrivningen. Alla detaljer behöver inte vara färdiga vid samrådet, men de underlag som tas fram kommer till användning i ansökan vid ett senare skede.

Nedan punkter kan användas som hjälp vid framtagandet av ett samrådsunderlag:

- Administrativa uppgifter som sökandens namn, adress, telefonnummer, organisationsnummer, fastighetsbeteckning, fastighetsägare och kontaktperson.
- Verksamhetens eller åtgärdens utformning och omfattning bl.a.
 - Beskrivning av typ av vattenverksamhet, utformning, driftprocesser, drifttider, omfattning, råvaror etc.
 - Beskrivning av befintliga eller tillkommande vattenanläggningar inkl. manöveranordningar t.ex. pumpstation, ledning, kraftverk, damm inkl. utskovsanordningar och dammsäkerhet, faunapassage/fiskväg, dike, bro, trumma m.m.
- Rivningsarbeten, om sådana kan förutses.
- Verksamhetens eller åtgärdens lokalisering
 - Beskrivning av platsen för den planerade vattenverksamhetens lokalisering.

- Avstånd till närboende, andra anläggningar, verksamheter och påverkansområde.
- Uppgifter om eventuella särskilda områdesbestämmelser, riksintressen, situationsplan (karta) och övriga planförhållanden (detaljplan, områdesplan, översiktsplan m.m.).
- Miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade t.ex.
 - Risk för påverkan på grundvatten.
 - Risk för att växter och djur påverkas.
 - Arters/grundvattens/berggrunds/ytvattens möjlighet att stå emot de förändringar som verksamhet för med sig.
- Vad i miljön som kan antas bli betydligt påverkat t.ex.
 - Olika arter, samhällen, vattendrags kvalitet, grundvattnets kvalitet och tillgång, närboende etc.
- De betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser t.ex.
 - Beskrivning av miljöpåverkan på luft, mark, vatten, djur- och växtliv samt människors hälsa inom det område som kan påverkas.
 - Genomförda och pågående miljöundersökningar i området för bedömning av effekten på miljön av den planerade verksamheten.
 - Påverkan på hydrologi (t.ex. flöden, reglering, bortpumpning), morfologi (t.ex. vandringshinder, sprängning, grävning, schaktning) och biologi (vandringshinder, dämning, fiskar, fåglar, kräldjur).
 - Påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten och de olika kvalitetsfaktorerna som normerna bygger på. Ett tillstånd till en åtgärd beviljas inte om åtgärden riskerar att försämra en norm eller förhindra den från att förbättras. Fastställda normer går att per vattenområde sökas fram via www.viss.lansstyrelsen.se.
- Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter som:
 - Hantering och användning av kemikalier, utsläpp till vatten, avfall (mängd och hantering), transporter (antal per dygn, transportslag), buller, lukt etc.
 - Anordningar för fiskens vandring, teknik och huvudsaklig lokalisering.

- Hantering av eventuella massor.
 - Eventuella kompensationsåtgärder på grund av uppkommen miljöpåverkan.
- En bedömning om åtgärden innebär en betydande miljöpåverkan. I avgränsningssamråd kan du hänvisas till beslut om betydande miljöpåverkan eller lagregler.

Samrådsredogörelsen

Efter undersökningssamrådet ska en redogörelse för de samråd som hållits skickas in till länsstyrelsen enligt 6 kapitlet 25 § miljöbalken. I redovisningen ska det framgå vilka synpunkter som framkommit och hur dessa kommer att beaktas. Denna redogörelse kommer sedan att läggas till grund för länsstyrelsens beslutet om betydande miljöpåverkan.

En samrådsredogörelse bör innehålla:

- Samrådskontakter: Förteckning över vilka som informerats om samrådet, vilka som deltagit, samt en redogörelse av hur urvalet av samrådsdeltagare har gjorts. Kopior av informationsbrev, annonser eller dylikt.
- Mötesprotokoll: Protokoll över samrådsmöten där det framgår vilka som deltagit samt vilka synpunkter som framkommit och vad som diskuterats.
- Andra synpunkter: En sammanställning av de synpunkter som kommit fram på annat sätt än genom de i punkten ovan redovisade samråden till exempel genom e-post eller telefonsamtal.
- En sammanfattning av samråden:
 - klargörande av problemställningar,
 - om alternativa lokalisering behöver utredas,
 - vilka revideringar av verksamheten som gjorts baserad på synpunkter som framförts under samrådet,
 - andra åtaganden som gjorts baserade på synpunkter som framkommit vid samråden.

Kostnader

I ansökningsmål om vattenverksamhet ska sökanden svara för sina egna och motpartens kostnader vid domstolen. Uppgifter om de kostnader som kan uppkomma vid en tillståndsprövning finns i 25 kapitlet miljöbalken och i förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Du betalar inget för att samråda med länsstyrelsen om din planerade verksamhet. Men efter att ansökan är inlämnad till domstolen kommer länsstyrelsen begära ersättning för den tid och kostnader som

länsstyrelsen har haft i målet efter det att ansökan skickades in till domstolen. Det är dock domstolen som beslutar vilka som ska få ersättning för kostnader de haft i målet.

Mer information

Miljösamverkan Sverige har på sin hemsida mer information om samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken:

[Samråd enligt kapitel 6 i miljöbalken - Miljösamverkan Sverige \(miljosamverkansverige.se\)](https://miljosamverkansverige.se)

Sveriges domstolar har på sin hemsida information om processen att söka tillstånd för vattenverksamhet:

[Vattenverksamhet - Sveriges Domstolar \(www.domstol.se\)](http://www.domstol.se)

För att få en uppfattning av omfattningen av en ansökan är ett tips att kontakta mark- och miljödomstolen för att begära ut ett tidigare ansökningsmål som rör en liknande verksamhet som den du avser att söka för. Ofta ligger samrådsunderlaget som en bilaga i ansökan.

VISS, vatteninformationssystem Sverige på den hemsidan finns uppgifter om gällande miljökvalitetsnormer för vatten och de statusklassningar som ligger till grund för normerna:

www.viss.lansstyrelsen.se Sök på vattenområdets namn eller via karta.

Miljöbalken och förordningar finns tillgängliga på internet. De kan i annat fall lånas på bibliotek. Bland annat kan följande lagstiftning vara aktuell:

- 11 kap. miljöbalken (1998:808) behandlar vattenverksamhet
- Lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser som vattenverksamhet behandlar bl.a. rådighet
- 6 kap. miljöbalken (1998:808) behandlar samrådet och miljökonsekvensbeskrivningar
- 5 kap. miljöbalken (1998:808) behandlar miljökvalitetsnormer
- Miljöbedömningsförordningen (2017:966) behandlar vad som avgör betydande miljöpåverkan
- 22 kap. miljöbalken (1998:808) behandlar ansökans innehåll och förfarandet vid mark- och miljödomstolarna i ansökningsmål
- Lag (1998:811) om införandet av miljöbalken behandlar lagligförklaring och urminnes hävd
- Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
- Förordning (2004:660) om förvaltning och kvaliteten på vattenmiljön

Begäran om samråd

En begäran om samråd med länsstyrelsen ska i första hand göras via en e-tjänst som nås via hemsidan. E-tjänsten heter ”*Samråd inför tillståndsansökan om miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet*”. Länk till e-tjänsten finns på hemsidan för vattenverksamhet:

[Vattenverksamhet | Länsstyrelsen Kronoberg \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se/kronoberg/vattenverksamhet)

I andra hand går det även bra att skicka begäran om samråd inklusive samrådsunderlaget med e-post eller vanlig post:

E-post: kronoberg@lansstyrelsen.se

Postadress: Länsstyrelsen i Kronobergs län, Vatteningenheten, 351 86 Växjö

Kontakt

För att få mer information om att söka tillstånd för vattenverksamhet kan du vända dig till handläggare av vattenverksamhet vid Länsstyrelsen i Kronobergs län. Har du ett ärende hos Länsstyrelsen så ange diarienumret vid kontakt.

Telefon: 010-223 70 00

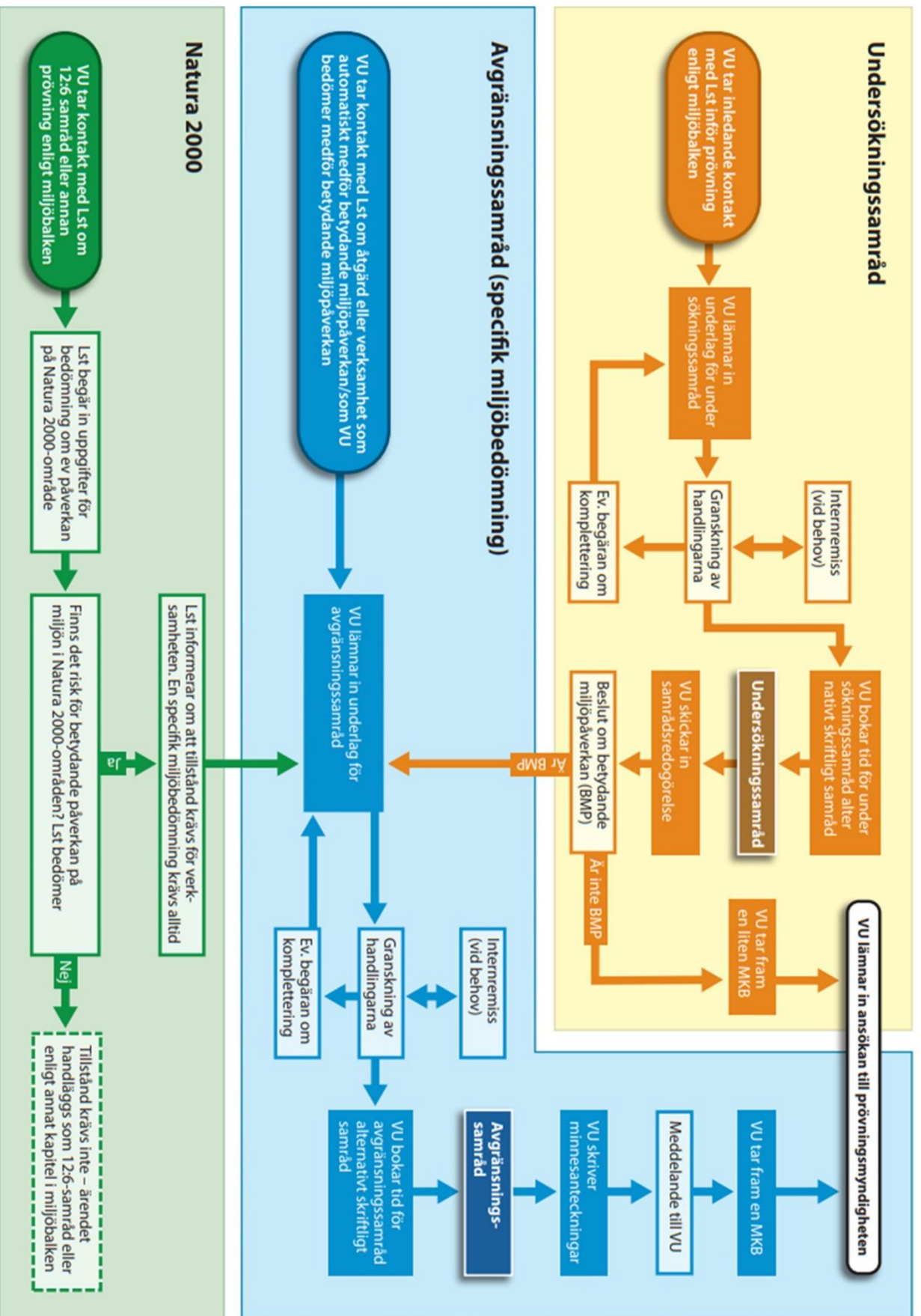
E-post: kronoberg@lansstyrelsen.se

Adress: Länsstyrelsen i Kronobergs län, Vatteningenheten, 351 86 Växjö

Hemsida: www.lansstyrelsen.se/kronoberg sök på vattenverksamhet

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.



Processschema för samråd enligt 6 kapitlet miljöbalken (miljösamverkansverige.se).